

збереження інформації на твердих носіях». Автор пропонує «Засвідчуючи копії web-сторінок, які збереженні на твердих носіях, нотаріуси складають протокол огляду web-сторінки, опечатують конверт та здійснюють нотаріальний напис на конверті, в якому знаходиться твердий носій».

Список використаних джерел

1. Бойченко А. Захист авторського права та суміжних прав в Інтернеті. *Інтелектуальна власність*. 2012. № 7. С.37-41.
2. Цивільно-процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-І. *Відомості Верховної Ради України* 2004. №40-41. Ст. 492.
3. Мацкевич О. Особливості захисту авторських прав у цифровому масмедійному середовищі. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. №4. С. 15-25.
4. Фурса С.Я. Забезпечення доказів нотаріусом. *Теорія нотаріального процесу*. Київ. Алерта; Центр учбової літератури. 2012. С.304-317.
5. Зайцева-Калаур І.В. Організації засобів масової інформації як суб'єкти авторського права: дис.. канд..юрид. наук: 12.00.03. Київ.2013. 199 с.

Опаранюк О.С.
*студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.ю.н., професор кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ
Теремецький В. І.*

ПОНЯТТЯ ДОГОВОРУ ПРО ЗЛИТТЯ ТА ПРИЄДНАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Зважаючи на те, що здійснення злиття чи приєднання як форм реорганізації юридичних осіб залежить від узгодженого волевиявлення декількох суб'єктів, цілком очевидним є той факт, що інститут договору утвердився також і у сфері реорганізаційних правовідносин.

На сьогоднішній день у правовій доктрині відсутній уніфікований підхід до визначення правової природи договорів про злиття чи приєднання юридичних осіб. Ускладнює ситуацію також і той факт, що не лише розділ III «Окремі види зобов'язань» Цивільного кодексу України не виокремлює такий різновид договорів, а й загалом не містить посилань на вищевказану договірну конструкцію.

Водночас, фрагментарне закріплення положень про договори про злиття та приєднання зустрічається на рівні актів національного цивільного законодавства, а саме у Законах України: «Про акціонерні товариства» [1], «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2], «Про банки і банківську діяльність» [3]. Зокрема, ч. 1 ст. 81 Закону України «Про акціонерні товариства» вказує, що наглядова рада кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні, розробляє умови договору про злиття (приєднання) або план поділу (виділу, перетворення). Також варто відзначити, що новий Закон

України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» прямо передбачає можливість товариств, які беруть участь у злитті чи приєднанні, врегулювати цей процес за допомогою договору. Зокрема, ч. 1 ст. 53 Закону вказує, що товариства, які беруть участь у припиненні, можуть укласти договір про припинення, який визначатиме умови передачі майна, прав та обов'язків юридичним особам - правонаступникам, розмір часток кожного учасника у статутному капіталі кожної юридичної особи - правонаступника або коефіцієнти конвертації часток в акції (якщо правонаступниками є акціонерні товариства), склад органів юридичних осіб - правонаступників та інші умови припинення. Виходячи із буквального тлумачення даної норми випливає, що договір про припинення може бути укладений виключно з метою організації процедури злиття, оскільки тільки ця форма реорганізації передбачає припинення усіх юридичних осіб, які беруть в ній участь.

В свою чергу, згідно положень Закону України «Про банки і банківську діяльність» угоди про злиття або приєднання укладаються банками, що реорганізуються шляхом злиття або приєднання.

Стосовно ж інших юридичних осіб корпоративного типу, то можливість укладення договорів про злиття чи приєднання є опосередкованою. Однак, зважаючи на принцип свободи договору, який надає сторонам можливість встановлювати таку регламентацію відносин, яка буде найефективніше відображати їх інтереси [4, с. 6], видається, що такі договори можуть укладати будь-які юридичні особи, незалежно від організаційно-правової форми, в якій вони діють.

Слід погодитись із твердженням Н. В. Щербакової, що відносини, які виникають при злитті та приєднанні між господарськими товариствами, які реорганізуються, є договірними [5, с. 12]. Загалом же, ще П. Цитович стверджував, що припинення компаній у формі злиття можливе лише за взаємним договором (конвенцією) компаній, що зливаються. Науковець виділяв дві форми злиття: а) поглинання, б) об'єднання. Характеризуючи сутність об'єднання компаній, автор відзначав, що у такому випадку обидві компанії власне припиняються, вони ліквідуються і через договір про злиття складають нову компанію, з новою формою, не схожою на форми компаній, що об'єднуються, з новою осілістю [6, с. 109]. Г. Ф. Шершеневич відзначав, що в будь-якому випадку реорганізація у формі злиття передбачає договір між товариствами, що зливаються, який укладається правліннями таких товариств на основі рішення загальних зборів [7, с.443].

Злиття має місце у випадку, коли два або більше підприємства за договором зобов'язуються об'єднатися на довготривалій основі під загальним керівництвом, припиняючись при цьому як самостійні юридичні особи. Як зазначає І. В. Спасибо-Фатєєва, «при злитті чи приєднанні двох або більше АТ їх воля повинна виражатися шляхом укладення між ними договору, сторони якого не виступають засновниками нового АТ, тому що їх злиття не допускає продовження їх самостійного існування» [234, с.18].

Резюмуючи, можна стверджувати, що сам факт, що декілька юридичних осіб добровільно розпочинають процедуру злиття чи приєднання, ґрунтується на попередній домовленості про проведення реорганізації між їхніми учасниками чи менеджментом. Таким чином, слід підтримати позицію про

доцільність встановлення загальної вимоги у ЦК України щодо обов'язковості укладення договору про злиття чи приєднання при здійсненні реорганізації у відповідній формі.

Список використаних джерел

1. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 16.10.2019).
2. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення: 16.10.2019).
3. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 18.10.2019).
4. Крупчан О. Д. Сучасний стан та перспективи розвитку приватноправової сфери в Україні. *Приватне право і підприємництво*. Збірник наукових праць. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. Вип. 11. С. 5-16.
5. Щербакова Н. В. Правове регулювання злиття та приєднання господарських товариств: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04. цьк, 2006. 233 с.
6. Зубатенко О. М., Шелухін М. Л. Припинення суб'єктів господарювання: монографія; Донецький юридичний інститут Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка, Донецький ун-т економіки та права. Донецьк: ДОНУЕН, 2008. 213 с.
7. Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права. Москва: СПАРК, 1995. 556 с.
8. Спасибо-Фатєєва І. В. Цивільно-правові проблеми акціонерних правовідносин: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. Харків, 2000. 31 с.

Оробчук Б.І.

студент магістратури

юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к. ю. н., доцент кафедри

цивільного права і процесу ТНЕУ

Бутрин-Бока Н.С.

КОРПОРАТИВНІ ПРАВА ЯК ОБ'ЄКТ СПАДКУВАННЯ

Перехід корпоративних прав можливий не тільки на підставі таких класичних інститутів зобов'язального права, а й в межах спадкових правовідносин. Перш за все, їх успадкування можливе на підставі заповіту. Обрана тема дослідження, безумовно являється актуальною, оскільки, як зі сторони практиків, так і науковців існують певні розбіжності думок. Дослідженням проблематики спадкування корпоративних прав займалися такі вітчизняні науковці, як : Спасибо-Фатєєва І.Б., Васильєва В.А., Саракун І.Б., Бутрин-Бока Н.С., Заїка Ю. О., Калаур І.Р., Рябовська С.Я. та багато інших.